

© Dina Štěrbová 5. 10. 2006



V zemi jako je Pákistán není těžké v sobě samém neočekávaně objevit smysl pro milosrdenství. V podstatě k tomu stačí první zubožená žebračka s dítětem v náručí, která Vám na "červené" strká do auta svou špinavou otevřenou dlaň. Vy třeba odjedete aniž byste našli potřebné drobné, ale již ve Vás zůstává němá výčitka. Tak to bylo i se mnou, když jsem navštívila v roce 1970 coby mladá elévka výškového horolezectví pohoří Karakorum s výpravou "Indus-Haramosh", kterou tenkrát zorganizoval můj manžel Otakar. Již nikdy jsem od té doby nezapomněla na zástup horalů s nemocnými dětmi v náručí, kteří za námi šli až do základního tábora.



Většinou trpěli tuberkulózou, jejíž kostní podoba zmrzačovala klouby malých i velkých nevzhlednými obřími abscesy. Obzvlášť strašná byla pro mne návštěva ubohého obydlí ve vesnici Dassu v témže údolí Haramosh, kde mladá matka se zoufalým pohledem zvedala proti mně asi roční dítě se znetvořenou obrovskou hlavičkou proti zanedbatelnému tělíčku. Že dítě mělo vrozenou hydrocefalidu jsem poznala okamžitě, i když jsem medicínu nikdy nestudovala. A zvenku mi náš lékař Tomáš, který dovnitř nesměl, říkal, že prvním zákonem medicíny je neškodit a podal mi dovnitř mast na vši a nějaké uklidňující prášky. Strašná je i vzpomínka na babičku, která bezvládně seděla, zřejmě se zlomenou pánví, u ohně, v očích naději která umírá poslední a v dlani svírající

několik malých granátků jako odměnu za uzdravení, které jsme ji, bohužel, poskytnout nemohli. Vykonali jsme i pár zázraků, když jsme použili antibiotika a vzhledem k nulové rezistenci obyvatel údolí jsme téměř okamžitě vyléčili několik vředů a jeden případ příušnic. Taktéž jsme pár lidí zbavili zanedbaných zubních kořenů vrostlých do dásní, které jim předtím neměl kdo vytrhnout a které je musely děsně trápit. Svítala jsem Tomášovi baterkou do pusy těch ubožáků, když nad nimi stál v trenýrkách a tričku, celý zpocený a sakrující, s kleštěmi, které od dob svých studií neměl v ruce, protože byl specializovaným ortopedem. O umrtvení nebyla ani řeč, ale ti šťastní v průběhu našeho úsilí ani nemukli. Později jsem poznala i smutek horalů, mých přátel nosičů, kteří mi při mé další návštěvě smutně oznamovali, že v průběhu zimy jim zemřelo dítě, které nestačili dovézt k lékaři. Nosič Ibrahim Zahid přitom plakal a líčil mi, jak strašné to je, že mu takto zemřel vymodlený synáček následující po pěti dcerách, jejichž matku zapudil a vzal si jinou ženu, právě kvůli zachování své krve, jak říkal. Můj názor, že zapudit z takového důvodu manželku rozhodně není dobrá věc, přitom ale vůbec nechápal...



Toto všechno mi znovu proletělo hlavou, když jsem někdy po novém roce dostala od Hand for Help nabídku na účast při vlastní realizaci malé montované nemocnice, vymyšlené opět v českém mozku, někde v Karakorumských horách Pákistánu. Odhodlání toho rusovlasého člověka v černém sportovním oblečení, který se představil jako Jaromír Dolanský, se mi velice líbilo, jen jsem si řekla, že asi neví o potížích, se kterými se v Pákistánu určitě toto úsilí setká. On byl ale se svojí myšlenkou totálně ztotožněný a já jsem si pomyslela, že láska hory přenáší a že se to musí povést.



Bylo mi také vysvětleno, že projekt postavit malou, ale plně vybavenou nemocnici vysoko v horách, vznikl jako výsledek prvotní snahy HFH vyvézt do Pákistánu větší nemocnici na území postižené zemětřesením, kterou nebylo možné včas uskutečnit, protože se nepodařilo zajistit potřebné množství financí. Bylo mi to velice sympatické, protože jsem věděla, že přesně něco takového horalé v Baltistánu, postižení trvalou humanitární katastrofou, potřebují. Také se mi líbilo, že Jaromír jen málo dbá na to, že jeho organizace má proti těm velkým, zavedeným a podporovaným z úplně jiných zdrojů než jsou stokoruny babiček, velký handicap. Viděl jen svoji myšlenku a dal dohromady, od babiček, ale i větších dárců, potřebnou částku a tak se stalo, že dva kontejnery s celkovou vahou kolem 16 tun skutečně opustily v polovině srpna Liberec a po trase Hamburk a Karáčí dorazily 16. září na území Pákistánu. Moje obavy o nepředvídatelnosti těžkostí, i s odhlédnutím od samotného faktu že pouhá doprava takového nákladu po neschůdné Karakorumské Highwayi až do jednoho z nejzanedbanějších koutů světa, Baltistánu (který je navíc na okraji zájmu pakistánských úřadů), je úkolem velice těžkým se samozřejmě potvrdila.



Nijak ale nesnížila odhodláni nastoupenou cestu dokončit, kromě jiného proto, že baltijské horaly máme opravdu rádi. Jde to těžko a navzdory všemu možnému úsilí se teprve v pondělí 2. října náklad vydal na cestu z Karáčí do Islamabádu, ale my (Víťa Dokoupil a já) se nijak nevzdáváme a nic nevidíme černě.

V Pákistánu jen platí jiná měřítko, časová i všechna ostatní včetně byrokratických, ale to každý, kdo zde pracoval nebo něco uskutečňoval ví a také ví, že se nesmí vzdávat a s potížemi vynalézavě a úporně bojovat. Myslím, že vynalézaví jsme dostatečně, vycvičily nás totiž naše horolezecké i cestovatelské expedice, které jsou něco jako prubířský kámen.



Navíc platí, že člověk, který hledá, vždy najde a my jsme našli nezanedbatelnou pomoc ve spolupráci se dvěma zavedenými nevládními organizacemi, o kterých již na našich stránkách byla řeč. Jsou to Baltistan Health and education foundation vedená Dr. Frayem a Marafie foundation Mother and child, vedená p. Afzalem Alim Shigram, pocházejícím z Baltistánu. Obě nadace působí v Baltistánu již dlouhá léta a mají za sebou signifikantní výsledky. Naše nemocnice bude tedy integrována do celkové a dobře promyšlené sítě zdravotních zařízení co nejlépe pokrývajících potřeby regionu Shigar valley, do kterého patří Braldu valley (údolí vedoucí pod K2 a další tři osmitisícovky) i Arandu valley, cíl našeho snažení. Vznikne tak unikátní spolupráce jmenovaných dvou nadací a naší české HFH, jejíž dosah zatím nelze plně docenit. Nevylučujeme, že nemocnice dostane svoji definitivní podobu až na jaře příštího roku, ale to přece není podstatné. O každém pokroku budeme detailně na těchto stránkách informovat. A na závěr bychom chtěli ujistit všechny dárce, ty malé i větší, že se cítíme být nesmírně zavázáni každou korunou jejich daru a že se o ni nemusí bát. Věnovali ji na dobrý, lidský smysluplný cíl a tento cíl bude dosažen.